

ALAVIESKAN KUNTA

ELINKEINOPOLIITTINEN OHJELMA

Valmisteltu yhteistyössä Alavieskan Yrittäjät ry:n kanssa

**Kunnanhallitus 28.2.2005
Valtuusto21.3.2005**

Sisältö

1. Johdanto	3
2. Kunnan tehtävä elinkeinopolitiikan edistäjänä	4
2.1. Toiminta-ajatus	4
2.2. Visio	4
2.3. Toiminta-ajatuksen toteuttaminen	4
3. Nykytilan kuvaus	4
3.1. Elinkeino- ja väestörakenne	4
3.2. Infrastrukturi	6
3.3. Palvelurakenne	6
3.4. Kunta-analyysi	6
4. Elinkeinopolitiikan toimintaperiaatteet	7
4.1 Yleistä	7
4.2. Tavoitteet elinkeinopolitiikalle	7
5. Elinkeinopolitiikan toimintalinjat	7
5.1 Yhteistyö ja verkottuminen	7
5.2. Elinkeinoelämän kehittäminen	8
5.3 Elinkeinotuet	10
5.4. Elinkeinopolitiikan resurssit	11
6. Kehittämistoimenpiteet 2005 – 2008	12

1. Johdanto

Kunnan menestymiseen vaikuttavia avaintekijöitä ovat elinkeinorakenteen monipuolisuus ja elinkeinoelämän vireys sekä ylipäänsä yksityinen yrittäjyys. Yritysten mukanaan tuomat työpaikat ja palvelut houkuttelevat uusia asukkaita ja tuovat näin verotuloja. Tämä kehitys on välttämätöntä kunnan menestystarinan luomisessa.

Yritysten menestymiselle on tärkeätä, että kunnalliset peruspalvelut, liikenne- ja kunnallistekniset asiat sekä kuntatalous ovat hyvässä kunnossa. Työvoiman ja kunnan asukkaiden kannalta varsinkin työpaikat, mutta myös asumisen viihtyvyys, koulutuspalvelut sekä harrastus- ja virkistysmahdollisuudet ovat avainasemassa. Yrittäjät mittaavat kunnan yritysystävällisyyttä muun muassa arvioimalla, miten kunta panostaa elinkeinotyöhön ja miten kunnassa elinkeinoasioita käsitellään. Kunnan päätöksenteon laatu ja nopeus heijastuvat paikalliseen yritysilmastoon.

On tärkeätä, että kuntaorganisaatiossa elinkeino-ohjelmatyötä tehdään suunnitellusti ja määrätietoisesti jatkuvana vuosittaisena prosessina. Ohjelmatyössä on syytä korostaa, että kunta kohtaa yrittäjän ja elinkeinoelämän kaikilla eri kunnallishallinnon sektoreilla. Jokainen viranhaltija ja luottamusmies voi omalla sarallaan tehdä arvokasta elinkeinopolitiikkaa. Se ei ole pelkästään kunnanjohtajan tai elinkeinoasiamiehen ”yksinoikeus”. Asiakaslähtöisyys elinkeinoasioita mietittäessä toteutuu ottamalla yrittäjät mukaan ohjelmatyöhön. Paikallinen yrittäjäyhdistys tarjoaa kunnalle käytännönläheisen työkalun vuosittaiseen työskentelyyn.

Tämä elinkeinopoliittinen ohjelma on tehty yhteistyössä paikallisen yrittäjäyhdistyksen, Alavieskan Yrittäjät ry:n kanssa. Lisäksi ohjelmaan on otettu mukaan seutukunnallinen tarkastelunäkökulma. Ohjelman tekemisessä on hyödynnetty Suomen Yrittäjien kokoamaa elinkeinopoliittisen ohjelman työkirjaa ja sen sisältörakennetta.

2. Kunnan tehtävä elinkeinopolitiikan edistäjänä

2.1. Toiminta-ajatus

Alavieskan kunta toimii aktiivisena elinkeinopolitiikan toteuttajana niin, että kunnassa on hyvät elinkeinotoiminnan edellytykset. Kunta toimii aktiivisena yhteistyökumppanina elinkeinojen kehittämisessä ja työpaikkojen luonnissa kunnan eri osat tasapuolisesti huomioiden.

2.2. Visio

Alavieskan kunta on vireä, yritystoiminnaltaan vilkas kunta keskellä Ylivieskan seutukuntaa. Kunnan elinkeinotoiminta tunnetaan erityisesti osaamisestaan puu- ja metalliteollisuudessa sekä vireästä pienyritystoiminnasta ja palveluista, joiden markkina-alue on Alavieskaa laajempi.

2.3. Toiminta-ajatuksen toteuttaminen

Toiminta-ajatusta toteutetaan mm.

- kaavoittamalla tontteja elinkeinoelämän tarpeisiin
- rakentamalla tiloja yritysten käyttöön
- lainoittamalla yritysten tilojen rakentamista
- huolehtimalla neuvontapalvelujen toimivuudesta
- käyttämällä oman kunnan palveluja hankintasäännösten puitteissa
- järjestämällä asuntoja ja hyviä peruspalveluja kuntalaisille

3. Nykytilan kuvaus

3.1. Elinkeino- ja väestörakenne

Väestö 31.12.

Ikäryhmä	2002 tilastokeskus	2003	2004	2005 ennuste	2006 ennuste	2007 ennuste
0 - 14	661	660	670	670	670	670
15 - 44	1016	1006	1000	995	1000	1000
45 - 64	703	705	705	710	715	715
65 -	518	520	525	535	535	535
Yhteensä	2898	2891	2900	2910	2920	2920

Työvoiman rakenne 31.12.

	2002 tilastokeskus	2003	2004	2005 e	2006 e	2007 e
Työvoima	1219	1219	1210	1215	1220	1230
Työlliset	1080	1085	1080	1090	1095	1110
- palkansaajat	809	817	818	825	825	840
- yrittäjät	271	268	262	265	270	270
- - maatalousyrittäjät	185	180	174	170	165	160
- - muut yrittäjät	86	88	88	95	105	110
Työttömät	139	134	130	125	125	120

Työllinen työvoima ja työpaikat toimialan mukaan (Tilastokeskus 31.12.2002)

	Alavieskassa asuva työllinen työvoima2002 (tilastokeskus)	Työpaikat Alavieskassa 2002 (tilastokeskus)	Työvoiman ja työpaikkojen Erotus
Maa- ja metsä- ja riistatalous, kaivostoiminta	238	241	+3
Teollisuus, sähkö- kaasu, vesihuolto	196	122	-74
Rakentaminen	83	79	-4
Kauppa ja majoitus	108	73	-35
Kuljetus- varastointi ja tietoliikenne	69	58	-11
Rahoitustoiminta	15	10	-5
Kiinteistö- vuokraus- ja tutkimuspalvelut	32	17	-15
Julkinen hallinto	35	25	-10
Koulutus	72	54	-18
Terveystenhoito ja sosiaalipalvelut	163	125	-38
Muut yht. kunnalliset palvelut	33	26	-7
Toimiala tuntematon	36	36	0
Työvoima	1219	1219	1219
Työlliset	1080	1080	1080
Työttömät	139	139	139
Työpaikat	866	866	866
Nettopendelöinti	214	214	214

3.2. Infrastrukturi

Alavieskan sijaitsee Oulun läänin eteläosassa keskellä Ylivieskan seutukuntaa. Ouluun on matkaa 145 km, Ylivieskaan 15 km ja Kalajoelle 23 km. Kunnan halki virtaa Kalajoki. Keskusta on sijoittunut joen pohjoispuolelle. Keskustassa sijaitsevat tiiviisti kaikki kunnan peruspalvelut; kunnanvirasto, terveyskeskus, vanhainkoti-palvelutalo, toimintakeskus, perhekoti, päiväkotit ja koulukeskus. Joen eteläpuolella kunnan läpi kulkee valtatie 27. Valtatien varteen on sijoittunut teollisuutta, mm. Puurakenteen ja Elementin teollisuusalueet. Risteyksessä kunnan sisääntuloväylällä sijaitsee huoltoasema.

Kunnalla on kaavoitettua teollisuustonttia Puurakenteen alueella. Alueen rakennetut tontit ovat käytössä ja vapailta teollisuustonteilta puuttuu kunnallistekniikka. Rautiontien teollisuusalueella kunnalla on maareserviä, mutta kaavoitettu tonttimaata puuttuu, eikä alueella ole kunnallistekniikkaa.

3.3. Palvelurakenne

Kunnassa on toimivat ja tasokkaat kuntapalvelut. Kunnantalon yhteydessä toimii terveyskeskus, joka on osa Vieskan terveydenhuoltokuntayhtymää. Kunnan peruspalvelut ovat kunnossa, elintarvikekauppoja on kolme ja kunnassa on myös lukuisia erikoispalveluja, joiden markkina-alue on omaa paikkakuntaa laajempi.

Oman kunnan ja alueen palvelut ovat käytettävissä puolen tunnin ajomatkan sisällä.

3.4. Kunta-analyysi

Vahvuudet <ul style="list-style-type: none">- vahva perusmaatalous- osaaminen puuteollisuudessa- osaaminen maatalous-koneteollisuudessa- monipuolinen pienyritystoiminta	Heikkoudet <ul style="list-style-type: none">- kuntatalous- infran heikko taso- tonttimaan puute- maatalouden tilusrakenne
Mahdollisuudet <ul style="list-style-type: none">- keskeinen sijainti seutukunnassa- hyvät peruspalvelut- kylien yritystoiminnan kehittäminen- asuntotuotanto	Uhat <ul style="list-style-type: none">- keskittyminen alueen keskuksiin- poismuutto, väkiluvun kehitys

4. Elinkeinpolitiikan toimintaperiaatteet

4.1 Yleistä

Kunta pyrkii oma-aloitteisesti ja yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa turvaamaan olemassa olevat työpaikat sekä edistämään uusien yritysten ja työpaikkojen syntymistä.

4.2. Tavoitteet elinkeinopolitiikalle

Kunnan elinkeinopolitiikka pyrkii parantamaan yrittäjien toimintaedellytyksiä varmistamalla laajentavien yritysten toimintamahdollisuudet paikkakunnalla. Nuoria pyritään saamaan paikkakunnalle tarjoamalla tasokkaita asuntoja ja tontteja. Yrittäjyyttä edistetään seudullisilla hankkeilla.

5. Elinkeinpolitiikan toimintalinjat

5.1 Yhteistyö ja verkottuminen

Kunta- ja seutukuntayhteistyö

Alavieskan kunta toimii Ylivieskan seutukunnassa. Kunta osallistuu seudullisen elinkeinopalvelun kehittämiseen. Seudulliset elinkeinopalvelut aloittivat toimintansa 1.9.2003. Kokeilujakso kestää vuoden 2004 loppuun. Vuonna 2005 seudullisia elinkeinopalveluja toteutetaan pysyvänä toimintana.

Yhteydet maakunta- ja valtionhallintoon

Kunta on aktiivisesti yhteydessä maakunta- ja valtionhallintoon; Pohjois-Pohjanmaan liittoon, Pohjois-Pohjanmaan Te-keskukseen, Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukseen, tiehallintoon, lääninhallitukseen sekä eri ministeriöihin.

Kansainvälinen yhteistyö

Kunnalla on ystävyyskuntayhteistyötä Viron Luunjan kanssa. Muutenkin yhteyksiä Viroon on hoidettu mm. Viron sisäministeriön kautta. Muilta osin kansainvälisessä yhteistyössä ollaan mukana seutukunnallisesti tai maakunnallisesti.

Yhteydet yrittäjiin, yrittäjävaltuutettuihin ja yrittäjäjärjestöihin

Kunta on säännöllisessä yhteydessä yrittäjiin ja yrittäjäjärjestöön. Yrittäjäyhdistyksen kanssa järjestetään vähintään kaksi kertaa vuodessa yhteispalaveri, jossa suunnitellaan yhteistyötä. Yrittäjille asioista tiedotetaan joko paikallisessa lehdessä tai henkilökohtaisella tiedotuksella. Kunnan johto yhdessä elinkeinojohdon kanssa järjestää vierailuja paikkakunnalla toimiviin yrityksiin.

Sidosryhmäyhteistyö

Kunta on tiiviissä yhteistyössä alueen kehittämisorganisaatioiden kanssa. Mm. kunta käyttää Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun tutkimuspalveluyksikkö Centrian palveluja.

Tiedotus

Kunnan elinkeinoasioista tiedotetaan mahdollisimman avoimesti ja aktiivisesti. Tiedottamisvastuu on kunnanhallituksella.

5.2. Elinkeinoelämän kehittäminen

Yrittäjyyskasvatus

Yrittäjyyskasvatus kuuluu peruskoulun opetussuunnitelmaan. Yrittäjyyskasvatus on yksi seudullisen elinkeinopalvelun toimenpiteistä, joita hoidetaan myös yhteisesti koko seutukunnan alueella mm. erilaisilla projekteilla. Toimivat yrittäjät osallistuvat mahdollisuuksien mukaan yrittäjäpersoonien ja yritystoimintaa suunnittelevien koulutukseen ja mentorointiin.

Yritysilmast

Yritysilmaston kehittymistä seurataan Keski-Pohjanmaan Yrittäjien tekemällä kyselyllä, johon yrittäjäyhdistyksen hallitus vastaa vuosittain.

Hanketyö, projektit, yrittäjyyden edistäminen

Pääsääntöisesti kunta pyrkii hyödyntämään seudullista hanketyötä, sekä tuomaan esiin kunnan yritysten tarpeita hankkeiden toteuttamisessa. Kuntakohtaisten erityiskysymysten ratkaisemiseksi voidaan suunnitella ja käynnistää omiakin hankkeita.

Tontti- ja toimitilapolitiikka

Kunnan omistama kehitysyritys Alavieskan kehityskeskus Oy on toimijana yritysten toimitilakysymyksissä. Valtuusto on vahvistanut erilliset ohjeet, joiden mukaan kehityskeskus Oy toimii.

Toimitilojen rakentaminen (valtuuston vahvistamat toimintaohjeet)

- yrityksen toimitilojen rakentaminen
- toimitilojen rakentamisen lainoittaminen
- toimitilojen lunastaminen
- noudatetaan yritystoiminnan tukemisesta annetun lain (1068/2000) ja asetuksen (1199/2000) määräysten lisäksi seuraavia ehtoja, elleivät ne ole ristiriidassa lain ja asetuksen kanssa
- lunastusaika enintään 15 vuotta
- laina-aika 10 - 15 vuotta
- korko euribor 6 tai 12 kk + 1 – 4 %
- vakuutena kiinteistökiinnitys enintään hankintahintaan
- yritysikiinnitys etuoikeudella 1-3

Kuntamarkkinointi

Kunnan markkinoinnista vastaa kunnanjohtaja yhteistyössä muiden palveluvastaavien kanssa. Markkinoinnissa hyödynnetään kunnassa toimivia yrityksiä. Alavieskalaisia yrityksiä markkinoidaan kunnan sisääntuloväylän varrella sekä informoidaan yritysten sijaintia kehitettävän karttajärjestelmän avulla.

Koulutus, työvoiman saatavuus

Koulutetun työvoiman saatavuuden turvaamiseksi tehdään yhteistyötä alueen työvoimatoimiston, seudullisten osaamishankkeiden ja osaamisorganisaatioiden kanssa. Selvitetään puuteollisuuden työvoiman riittävyyttä ja järjestetään mahdollista työpaikkakohtaista koulutusta työvoiman turvaamiseksi.

Paikalliset hankinnat

Kunta pyrkii suuntaamaan hankintansa paikallisille toimijoille hankintalain puitteissa. Tarjouspyyntöjä lähetettäessä otetaan huomioon paikalliset toimijat. Pienemmät kertahankinnat, joita ei kilpailuteta, tehdään mahdollisuuksien mukaan oman paikkakunnan yrityksistä hankintalain puitteissa.

5.3 Elinkeinotuet

Yrityslainojen takaukset

Valtuusto päättää yritysten lainojen takaamisesta. Kunta lainoittaa yrityksiä kunnan kehitysyhtiön Alavieskan Kehityskeskus Oy:n kautta toimitilahankinnoissa (ks. edellä) sekä voi myöntää kehittämislainaa valtuuston erikseen antamien ohjeiden mukaan

Yrityksen kehittämislaina (valtuuston vahvistamat toimintaohjeet)

- sijoitus yhteen yritykseen voi olla enintään 40 % yhtiön omasta pääomasta
- laina-aika enintään 4 vuotta
- korko euribor 6 tai 12 kk + 1 – 4 %
- vakuus yhtiön hallituksen harkinnan mukaan
- kehittämislainoja saa olla yhteensä enintään yhtiön oman pääoman verran

Periaatteet

- hankkeiden riskit on oltava oikeassa suhteessa kunnan taloudelliseen kantokykyyn eivätkä ne saa toteutuessaan vaarantaa kunnan toiminnan jatkuvuutta
- Alavieskan kehityskeskus Oy ei myönnä rahoitusta käyttöpääomaan

Avustukset ja yritysten kehittämishankkeiden rahoitus

Kunta voi olla mukana yritysten kehittämis- ja markkinointihankkeissa. Alavieskan kunta osallistuu yritysten kehittämis- ja markkinointihankkeisiin maksamalla kehittämis-, koulutus, tai markkinointihankkeen kustannuksista 50 %, enintään 1 000 euroa/yritys/vuosi. Mikäli hankkeeseen tulee jo esim. seudullista projektiraha, ei kunnallista tukea enää voi saada. Muita avustuksia yritystoiminnalle ei myönnetä, mikäli kunnanhallitus ei katso avustusasiasa erityisen painavaksi ja tärkeäksi.

Hinnoittelupolitiikka

Hinnoittelupolitiikassa noudatetaan maltillisuutta ja kilpailukykyä pyritään parantamaan yritysystävällisellä hinnoittelulla.

Palkitsemiset/ huomioimiset

Kunta palkitsee vuosittain vuoden yrittäjän. Yrittäjäpalkinto luovutetaan juhlallisesti vuoden viimeisessä valtuuston kokouksessa. Uuden liikkeen avaajaa tai uusiin tiloihin muuttajaa muistetaan kukkasin tervehdyskäynnillä liikkeen avajaisten yhteydessä.

5.4. Elinkeinopolitiikan resurssit

Yritysneuvonta

Käytännön yritysneuvonnasta vastaa kehitysjohtaja, joka toimii osa-aikaisesti seudullisissa elinkeinopalveluissa. Käytettävä työaika elinkeinoneuvontaan on yhteensä n. 40 % kokonaistyöajasta. Seudullisten elinkeinopalvelujen resurssit ovat kokonaisuudessaan käytettävissä yritysneuvontaan.

Hanketyöhön osallistuminen

Kunnalla ei ole omia kehittämishankkeita, vaan hanketyö on resursoitu osaksi seudullista elinkeinopalvelua.

Budjetointi

Elinkeinobudjetti on vuosittain n. 100 000 euroa, josta seudulliseen elinkeinopalveluun ja eri kehittämisorganisaatioiden kuntakohtaisiin maksuihin menee noin 50.000 euroa. Budjetin valmistelee kehitysjohtaja.

Käytännön elinkeinoasioiden päätöksenteko

Elinkeinoasioista päättää kunnanhallitus. Kunnan kehitysyhtiö Alavieskan kehityskeskus toimii niissä asioissa päätöksentekijänä, jotka valtuusto on sille erikseen määrännyt.

Elinkeino-ohjelmatyön ylläpito ja tiedotus

Elinkeinopoliittisen ohjelman valmistelusta vastaa Alavieskan kehityskeskus Oy. Valmistelua tehdään yhteistyössä yrittäjähdistyksen kanssa. Elinkeinopoliittinen ohjelma päivitetään kerran valtuustokaudessa tai useammin, mikäli siihen katsotaan olevan tarvetta.

6. Kehittämistoimenpiteet 2005 – 2008

Kehittämissuunnitelman toimenpideoosa päivitetään vuosittain toiminta- ja taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä

Hankkeen nimi, sisältö ja toteuttaja	toteutusaika	kustannusarvio euroa	kunnan rahoitus euroa
Yritysten laajentumishalukkuuden selvittäminen	2005	1 000	1 000
Rautiontien teollisuusalueen kunnostus	2005-2006	20 000	20 000
Tonttimaan hankinta valtatie läheisyydestä	2005-2008	100 000	100 000
Yritysten internet-näkyvyyden lisääminen	2005-2006	2 000 (yritykset 50%)	1 000
Markkinointitaulu/infopiste sisääntuloväylän varteen	2005-2006	2 000 (yritykset 50%)	1 000
Vastaanottohallin rakentamisen selvittäminen	2005-2006		